

ВТРУЧАННЯ У ПРИВАТНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Досліджується система слідчих (розшукових) дій за новим Кримінальним процесуальним кодексом України, визначено втручання у приватне спілкування як елемента цієї системи. Наводиться класифікація слідчих (розшукових) дій за різноманітними критеріями.

Ключові слова: *Кримінальний процесуальний кодекс, кримінальне провадження, слідчі (розшукові) дії, негласні слідчі (розшукові) дії, втручання у приватне спілкування.*

Постановка проблеми. Розробка та прийняття принципово нового Кримінального процесуального кодексу України [1] (далі – КПК України), вживання у тексті закону категорій та понять, раніше невідомих процесуальній науці та практиці, обумовлюють необхідність проведення низки теоретичних розвідок, зокрема визначення системи слідчих (розшукових) дій, а також з'ясування специфічних ознак і рис окремих груп та видів слідчих (розшукових) дій як елементів цієї системи.

Стан дослідження. Останнім часом новації кримінального процесуального законодавства привернули до себе увагу багатьох вчених. Значний творчий внесок у дослідження цих новацій, висвітлення окремих аспектів нового порядку кримінального провадження або суміжних питань зробили К.В. Антонов, Д.О. Бабічев, Р.І. Благута, В.Д. Бринцев, В.І. Галаган, В.Г. Гончаренко, Ю.М. Грошевий, В.П. Захаров, О.В. Капліна, Н.С. Карпов, І.І. Когутич, І.М. Козьяков, М.Й. Курочка, В.Т. Малярєнко, В.І. Маринів, І.С. Марочкін, Д.Й. Никифорчук, В.Т. Нор, М.А. Погорєцький, Д.Б. Сергєєва, Н.В. Сибільова, Є.Д. Скулиш, В.Є. Тарасенко, Р.В. Тарасенко, А.Р. Туманянц, Л.Д. Удалова, В.І. Фаринник, Л.В. Черечукіна, В.О. Черков, О.М. Чистолінов, О.Г. Шило, М.Є. Шумило та інші автори. В той же час лише невелика кількість проведених вітчизняними вченими досліджень торкалося саме питань втручання у приватне спілкування в контексті системи слідчих (розшукових) дій. Тож навряд чи можна вести мову про те, що наявний рівень наукового опрацювання питань щодо поняття, сутності та видів слідчих (розшукових) дій, особливо їх негласних різновидів,

є адекватним та достатнім для правильного тлумачення новітніх вимог Кримінального процесуального закону.

Метою статті є визначення ознак і рис, які характеризують втручання у приватне спілкування як елемент системи слідчих (розшукових) дій.

Виклад основних положень. Загальновідомо, що одним із способів пізнання певного предмета (явища) може бути з'ясування його місця та ролі в системі подібних речей. Користь від такого пізнавального прийому є очевидною та не потребує, на нашу думку, додаткових обґрунтувань, адже історія науки містить багато прикладів позитивного ефекту систематизації та упорядкування різноманітних сукупностей. У хімії, наприклад, таким кроком виступила розробка Д.І. Менделєєвим періодичної системи елементів, яка стала важливою віхою у розвитку атомно-молекулярного вчення, у фізиці елементарних частинок – формулювання Стандартної моделі, що дає опис взаємодії всіх мікрооб'єктів у субатомному масштабі.

Дослідницькі успіхи від застосування системного підходу отримують таке пояснення у роботі І.В. Блауберга та Е.Г. Юдіна: «...перехід до вивчення систем і структур змінює (хоча і не завжди явним чином) стратегію наукового дослідження, особливо в тих випадках, коли воно має справу зі складними об'єктами. Цей поворот, хоча він сам по собі безпосередньо і не дає конкретних результатів, до яких, грубо кажучи, можна було б «доторкнутися», поступово змінює стиль наукового мислення і, отже, зачіпає гносеологічні засади науки» [2, с. 249].

Варто зазначити, що не лише у царині природничих наук системний підхід має надзвичайно важливий ефект, його виключна користь слушно підкреслюється також представниками галузі гуманітарних знань, зокрема юристами. Так, відомий німецький правник Р. фон Ієрінг зазначав: «Ретельність, з якою теорія ставиться до питання систематики, в найвищому ступені доцільна й окупається з лихвою... Доки наука не знайшла для будь-якого предмета правильного місця в системі, вона й не зрозуміла його як слід, оскільки «зрозуміти» не означає тільки вникнути у предмет сам по собі, але й у його зв'язку з іншими» [3, с. 39].

Вважаємо, що варто взяти до уваги цю пораду та спробувати дослідити систему слідчих (розшукових) дій та її елементи, виявити їх сутність, види, характерні риси, з'ясувати місце окремих слідчих (розшукових) дій у цій сукупності.

Зрозуміло, що застосування такого пізнавального прийому відносно сукупності слідчих дій, регламентованих КПК України, вимагає ознайомлення з відповідним понятійно-категоріальним апаратом, обумовлює потребу опанування термінами «система», «структура», «елемент» як базовими категоріями системного підходу, визначення ступеню їх співвідношення та характеру взаємозв'язку.

У загальноповживаному розумінні термін «система» традиційно визначається як наявність об'єднаної єдиними засадами певної цілісності. У буквальному перекладі з грецької мови «система» означає «ціле, складене з частин», а відповідно до тлумачного словника сучасної української мови «система» – це «сукупність яких-небудь елементів, одиниць, частин, об'єднаних за спільною ознакою, призначенням», або «будова, структура, що становить єдність закономірно розташованих та функціонуючих частин» [4, с. 1126].

На відміну від загальноприйнятого вжитку, в науковому середовищі термін «система» має дуже широкий діапазон тлумачення, адже його зміст варіюється залежно від специфіки використання в певній галузі знань. Інтенсивне дослідження різноманітних типів і видів систем, що здійснювалось на різних зрізах аналізу та з багатьох ракурсів, від абстрактних до суто емпіричних, призвело й до перших труднощів системних досліджень, зокрема неможливості надати універсальну, стандартизовану, узагальнену дефініцію, яка б мала однаковий успіх у математиці, логіці, біології, теорії управління, соціології, юриспруденції тощо. Як і з багатьох інших найважливіших питань, згоди серед фахівців в області системних досліджень із приводу визначення поняття «система» не існує ще з часів класичних творів з теорії систем, які становлять теоретичну базу подальшого вдосконалення методології системних досліджень в різних галузях знань [5, с. 82].

Не ставлячи за мету порівнювати зміст, що вкладається у поняття «система» галузевими науками, як загальноприйняту посилку можна взяти положення про те, що «система» – це не лише механічний набір частинок, не лише проста сума елементів або їх звичайна комбінація, а така їх сукупність, що характеризується структурованою взаємозалежністю.

В цьому сенсі система – множина елементів з відносинами та зв'язками між ними, що утворює певну суцільність [6, с. 18]. На думку відомого кримінолога С.Е. Віцина, який одним із перших використав системний аналіз у дослідженні проблем злочинності, система є такою

структурно-функціональною єдністю елементів, цілісною єдністю структурно розчленованих, але взаємопов'язаних частинок, що реалізують певні функції в умовах конкретного зовнішнього середовища [7, с. 13].

Вищенаведене дає підстави вважати, що вихідним пунктом побудови будь-якої системи є насамперед певна сукупність елементів. З урахуванням мети та предмета нашого дослідження цей висновок надає чіткий орієнтир для подальших розвідок: пізнання такої нової для вітчизняного кримінального процесу категорії як «втручання у приватне спілкування» слід розпочати з визначення множини вищого порядку, якою, звичайно, є сукупність усіх слідчих (розшукових) дій.

Беручи до уваги здобутки вчених, які започаткували застосування системного підходу при дослідженні окремих інститутів процесуального права, відзначимо, що однією з передумов правильного визначення сукупності слідчих дій є з'ясування їх найсуттєвіших ознак. Як вказує С.А. Шейфер, «У працях багатьох дослідників останніх років комплекс передбачених законом слідчих дій розглядається не як випадкова та неорганізована множина, а як системне утворення, в якому кожна слідча дія виступає елементом системи. Такий підхід є виправданим за умови, що між елементами спільноти існують певні зв'язки, оскільки лише вони виступають ознакою системи, уявляються, як прийнято вважати у теорії систем, системоутворюючими» [8, с. 42].

Погоджуючись із необхідністю визначення спільної для усіх слідчих дій ознаки, звернемося до положень ст. 223 КПК України. Відповідно до цієї норми, слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні.

Жодним чином не зменшуючи значення наведеної ознаки для потреб нашого дослідження, зазначимо, що вона лише окреслює множину слідчих дій і, на жаль, не містить критеріїв для їх поділу на види та групи, не дає відповіді про внутрішню ієрархію цієї системи. У той же час, як слушно вказує В.М. Садовський, фіксація ієрархічної будови – важливий крок у змістовному зображенні системи. Вказана властивість, на думку дослідника, нерозривно пов'язана з можливою подільністю системи й наявністю між її елементами різноманітності зв'язків та відносин. Оскільки система, з одного боку, включає у себе сукупність елементів та множину зв'язків і відносин, а з іншого –

утворює певну суцільність, то це свідчить про те, що з точки зору внутрішньої побудови система повинна характеризуватися впорядкованістю, організацією, структурою [9, с. 84–85].

З цього ракурсу аналіз структурної побудови КПК України призводить до висновку, що при створенні кодексу був обраний прийом законодавчої техніки щодо роздільної регламентації всієї сукупності слідчих (розшукових) дій в окремих главах (XX та XXI). Як критерій поділу, очевидно, було обрано таку властивість слідчих (розшукових) дій як утаємниченість фактів та методів їх проведення, конфіденційний характер певної слідчої (розшукової) дії. Таким чином, обраний законодавцем підхід дає підстави для декомпозиції усієї множини слідчих (розшукових) дій на дві підсистеми (групи) – гласного та негласного характеру.

До першої підсистеми (групи), виходячи з аналізу глави XX, варто віднести допит (ст. 224) та його різновиди (ст.ст. 225, 226, 232), пред'явлення для впізнання та його різновиди (ст.ст. 228–230, 232), обшук (ст.ст. 234–236), огляд (ст. 237) та його різновиди (ст. 238, 239), слідчий експеримент (ст. 240), освідчування особи (ст. 241), проведення експертизи (ст. 242–245). В окремих дослідженнях до переліку слідчих (розшукових) дій включають також проникнення до житла чи іншого володіння особи, але такий підхід є не зовсім вірним. Проникнення до житла варто розглядати не як самостійну слідчу (розшукову) дію, а скоріше як забезпечувальну умову проведення інших дій, зокрема обшуку, про що чітко вказано в ч. 3 ст. 233 КПК України.

До другої підсистеми (групи) належить сукупність негласних слідчих (розшукових) дій, які, згідно легальної дефініції, є різновидом слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених законом. У зазначеній підсистемі, додержуючись логіки поділу глави XXI на параграфи, можна, в свою чергу, виділити дві окремі підгрупи негласних слідчих (розшукових) дій.

До першої з зазначених вище підгруп належать: аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260); арешт, огляд і виїмка кореспонденції (ст. 261, 262); зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263); зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264). Ця множина і складає негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування.

До другої підгрупи належать обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267); встановлення місце-

знаходження радіоелектронного засобу (ст. 268); спостереження за особою, річчю або місцем (ст. 269); аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270); контроль за вчиненням злочину (ст. 271) та його форми; виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації (ст. 272); негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ст. 274). В окремих працях до переліку негласних слідчих дій помилково включають використання конфіденційного співробітництва [10, с. 105], проте, вважаємо, що ця діяльність не відповідає головній ознаці слідчих (розшукових) дій, а саме: спрямованістю на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні, тож до системи слідчих дій використання конфіденційного співробітництва включати не варто.

Окремої уваги в зазначеній підгрупі потребує контроль за вчиненням злочину – негласна слідча дія, яка відповідно до ст. 271 КПК України може приймати різні форми та мати декілька варіацій:

1) контрольована поставка (полягає в організації і здійсненні слідчим та оперативним підрозділом відстеження переміщення (перевезення, пересилання, передачі, ввезення, вивезення з України чи переміщення через її територією) товарів, предметів і речовин, у тому числі заборонених до обігу, з метою виявлення ознак злочину та фіксації фактичних даних про протиправну діяльність контрольованих осіб);

2) контрольована та оперативна закупка (контрольована закупка полягає в імітації придбання або отримання, у тому числі безоплатного, товару, який перебуває у вільному обігу, з метою викриття і документування факту вчинення злочину та особи, яка його вчинила. На відміну від контрольованої закупки, оперативна закупка полягає в імітації придбання або отримання товару, обіг якого обмежений чи заборонений чинним законодавством);

3) спеціальний слідчий експеримент (полягає у створенні слідчим та уповноваженим оперативним підрозділом відповідних умов в обстановці, максимально наближеній до реальної, з метою перевірки дійсних намірів певної особи, у діях якої вбачаються ознаки тяжкого чи особливо тяжкого злочину, спостереження за її поведінкою та прийняттям нею рішень щодо вчинення злочину, відстеження реакції особи, яка контролюється, на штучно створені умови, які, на думку цієї

особи, можуть сприяти або перешкодити реалізації її злочинних намірів та планів);

4) імітування обстановки злочину (полягає у застосуванні слідчим або уповноваженим оперативним підрозділом спеціальних імітаційних засобів, які створюють в оточуючих уяву про реальне вчинення злочину, з метою його запобігання, викриття особи (осіб), яка планувала чи замовляла його вчинення).

Аналіз вищезазначених підгруп дає підстави стверджувати, що досліджувана система містить новий для теорії та практики інститут негласних слідчих (розшукових) дій – синтетичне утворення, отримане шляхом інтеграції оперативно-розшукового супроводження розслідування кримінальних справ з досудовим слідством – різних за правовим режимом, але близьких за пізнавальною природою форм діяльності. На еволюційний шлях негласних слідчих (розшукових) дій від оперативно-розшукових заходів слушно вказує Є.Д. Скулиш: «Раніше порядок провадження досудового розслідування злочинів відбувався у таких організаційно-правових формах, де вказані дії мали статус оперативно-розшукових заходів та могли проводитись лише уповноваженими на те оперативними підрозділами» [11, с. 17].

Систематизувавши множину слідчих дій відповідно до їх законодавчого поділу на групи та підгрупи, зазначимо, що така їх класифікація є найбільш природною, такою, що витікає з букви закону та обраних прийомів законодавчої техніки, але з позиції теоретичних узагальнень запропонований у відповідних главах КПК України поділ слідчих (розшукових) дій не є єдино можливим, остаточним. Певну пізнавальну користь може принести класифікація й за іншими критеріями, оскільки будь-яка класифікація як певна пізнавальна процедура, на думку Б.В. Якушкіна, сприяє рухові науки від ступеня емпіричного накопичення знань на рівень теоретичного синтезу, системного підходу [12, с. 269]. Отже, якщо у вищевикладених міркуваннях про систему слідчих дій ми керувалися переважно легальним вирізненням їх груп та підгруп, що співпадало з знаходженням певної слідчої дії у множинах, окреслених відповідними главами та параграфами КПК України, то варто спробувати застосувати для класифікації й інші критерії.

Одним із таких критеріїв, придатних для класифікації сукупності слідчих (розшукових) дій, може виступити суб'єкт прийняття рішення (погодження або надання дозволу) про проведення певної дії. Так, виходячи зі змісту глави XX КПК України, рішення щодо прове-

дення переважної більшості слідчих (розшукових) дій гласного характеру приймаються слідчим (або прокурором). До цієї групи варто віднести допит, окремі різновиди пред'явлення для впізнання, огляду, слідчого експерименту, освідчування особи, проведення експертизи. Виключно за постановою прокурора проводиться огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією. На підставі ухвали слідчого судді проводиться: обшук; огляд житла чи іншого володіння особи; слідчий експеримент, що проводиться в житлі чи іншому володінні особи; огляд трупа, що здійснюється одночасно з оглядом житла чи іншого володіння особи; примусове залучення особи для проведення медичної або психіатричної експертизи; примусове відбирання біологічних зразків у особи для проведення експертизи тощо.

Щодо негласних слідчих (розшукових) дій, то, відповідно до положень XXI КПК України, більшість з них проводяться на підставі ухвали слідчого судді. До цієї категорії належать такі дії: аудіо-, відео-контроль особи (ст. 260); арешт, огляд і виїмка кореспонденції (ст. 261, 262); зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263); зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264); обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267); установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст. 268); спостереження за особою, річчю або місцем (ст. 269); негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ст. 274). Рішення про здійснення контролю за вчиненням злочину (ст. 271) приймається виключно прокурором, а в разі, якщо при проведенні контролю за вчиненням злочину виникає необхідність тимчасового обмеження конституційних прав особи, воно має здійснюватися у межах, які допускаються Конституцією України, на підставі рішення слідчого судді. Така негласна слідча дія як виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації (ст. 272) здійснюється на підставі постанови слідчого, погодженої з керівником органу досудового розслідування, або постанови прокурора.

Як критерій класифікації можна запропонувати також метод пізнання, що покладений в основу тієї або іншої слідчої дії. Так, до слідчих дій, в основу яких покладено метод опитування, слід віднести допит та його різновиди, зокрема одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб (очна ставка). До слідчих дій, заснованих на методі спостереження варто віднести зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, зняття інформації з електронних інформацій-

них систем, огляд кореспонденції, різновиди слідчого огляду тощо. Метод експерименту, як стає очевидним з назви певних слідчих дій, покладений до основи слідчого експерименту та спеціального слідчого експерименту як форми контролю за вчиненням злочину. В цілому ж застосування цього критерію для класифікації є достатньо умовним, адже окремі слідчі дії можуть поєднувати в собі одночасно декілька методів пізнання.

Вимоги ч. 7 ст. 223 КПК України дають підстави виокремити із сукупності слідчих (розшукових) дій ті з них, які проводяться з обов'язковим залученням понятих. До таких слідчих дій слід віднести обшук або огляд житла чи іншого володіння особи, а також обшук особи. Якщо не застосовується безперервний відеозапис ходу проведення слідчої (розшукової) дії, участь понятих є обов'язковою також при проведенні пред'явлення особи, трупа чи речі для впізнання, огляду трупа, в тому числі пов'язаного з ексгумацією, слідчого експерименту, освідування особи.

Сукупність слідчих (розшукових) дій можна умовно класифікувати й за метою їх проведення. Відповідно до ст. 223 КПК України слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими, по-перше, на отримання (збирання) доказів, а по-друге – на перевірку вже отриманих доказів. Зрозуміло, що будь-яку слідчу дію можна віднести до другої групи, адже в результаті їх проведення певним чином перевіряються отримані раніше докази. Але зважаючи на те, що кримінальним процесуальним законодавством висуваються спеціальні вимоги до певних слідчих (розшукових) дій, це дозволяє виділити ті з них, що здійснюються виключно з метою перевірки вже отриманих доказів. До цієї групи слід віднести: одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб; слідчий експеримент; негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження тощо.

Вищевикладені положення дають змогу розглянути втручання у приватне спілкування у ракурсі наведених критеріїв та дійти висновку про приналежність слідчих (розшукових) дій, які охоплюються цим поняттям, до таких класифікаційних груп. Так, за утаємниченістю фактів та методів проведення втручання у приватне спілкування належить до групи слідчих (розшукових) дій негласного характеру. Через це стає також очевидним, що за потребою залучення понятих досліджувана група слідчих (розшукових) дій належить до тих дій, проведення яких не потребує їх залучення (як і будь-яка інша негласна слідча дія). За суб'єктом прийняття рішення (надання дозволу) втручання

у приватне спілкування слід віднести до групи слідчих (розшукових) дій, проведення яких відбувається за дозволом слідчого судді, а за методом пізнання – до групи слідчих (розшукових) дій, заснованих на методі спостереження, опосередкованого, як правило, застосуванням технічних засобів.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

З урахуванням викладених у статті міркувань, втручання у приватне спілкування як елемент системи слідчих (розшукових) дій відзначається наступними рисами:

1) втручання у приватне спілкування є різновидом слідчих (розшукових) дій і в цьому аспекті характеризується системоутворюючою ознакою – спрямованістю на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у кримінальному провадженні;

2) втручання у приватне спілкування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів у випадках, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб;

3) втручання у приватне спілкування як різновид негласних слідчих (розшукових) дій відрізняється специфічною метою – отриманням доступу до інформації, що зберігається чи передається у будь-якій формі від однієї особи до іншої за таких фізичних чи юридичних умов, при яких учасники спілкування розраховують на захист інформації від втручання інших осіб.

---

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/paran2#n2>.

2. Блауберг И.В. Становление и сущность системного подхода / И.В. Блауберг, Э.Г. Юдин. – М.: Наука, 1973. – 270 с.

3. Иеринг Р.Ф. Юридическая техника / Р.Ф. Иеринг; сост. А.В. Поляков. – М.: Статут, 2008. – 231 с.

4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К., 2002. – 1440 с.

5. Калюжна Н.Г. Морфологічний аналіз дескриптивних визначень поняття «система» як підгрунтя дослідження системи управління підприємством / Н.Г. Калюжна // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. – 2011. – № 23(II). – С. 81–89.

6. Философская энциклопедия: в 5 т. / гл. ред. Ф.В. Константинов. – М.: Советская энциклопедия, 1970. – Т. 5. – 740 с.

7. Вицин С.Е. Системный подход и преступность / С.Е. Вицин // Академия МВД СССР. – М., 1980. – 139 с.

8. Шейфер С.А. Следственные действия. Основания, процессуальный порядок и доказательственное значение / С.А. Шейфер; Федерал. агентство по образованию, Гос. образоват. учреждение высш. проф. образования «Сам. гос. ун-т». – Самара: Изд-во «Самарского университета», 2004. – 225 с.

9. Садовский В.Н. Основания общей теории систем: логико-методологический анализ / В.Н. Садовский. – М.: Наука, 1974. – 279 с.

10. Форостяний А.В. Доцільність використання негласних слідчих дій у кримінальному процесі України / А.В. Форостяний // Становлення системи негласного розслідування у кримінально-процесуальному законодавстві України: матеріали круглого столу (7 жовтня 2011 р., Київ). – К.: ФОП Ліпкан О.С., 2011. – С. 104–106.

11. Скулиш Є.Д. Негласні слідчі дії за Кримінально-процесуальним законодавством України / Є.Д. Скулиш // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 2. – С. 15–23.

12. Большая советская энциклопедия: в 30 т. / гл. ред. А.М. Прохоров. – Изд. 3-е. – Т. 12. Кварнер – Конгур. – М.: Советская энциклопедия, 1973. – 624 с.

Еськов С.В. Вмешательство в частное общение как элемент системы следственных (розыскных) действий.

Исследуется система следственных (розыскных) действий по новому Уголовному процессуальному кодексу Украины, определено вмешательство в частное общение как элемента этой системы. Приводится классификация следственных (розыскных) действий по различным критериям.

Ключевые слова: *Уголовный процессуальный кодекс, уголовное производство, следственные (розыскные) действия, негласные следственные (розыскные) действия, вмешательство в частное общение.*

Yeskov S.V. Interference in private communication as a part of investigation.

The article examines the investigative system under the new Criminal Procedural Code of Ukraine and determines the interference in private communication as an element of this system. The classification of criminal investigation actions according to various criteria is given.

Key words: *Criminal Procedural Code, criminal proceedings, criminal investigation, covert criminal investigation, interference in private communication.*

Стаття надійшла 5 лютого 2013 р.